

Demo

Circulaire Wet- en Regelgeving

Deze workshop geeft handvatten aan ontwerpers of innoverende partijen voor het begrijpen- en toepassen van circulaire wet- en regelgeving in het ontwerp- en innovatieproces.

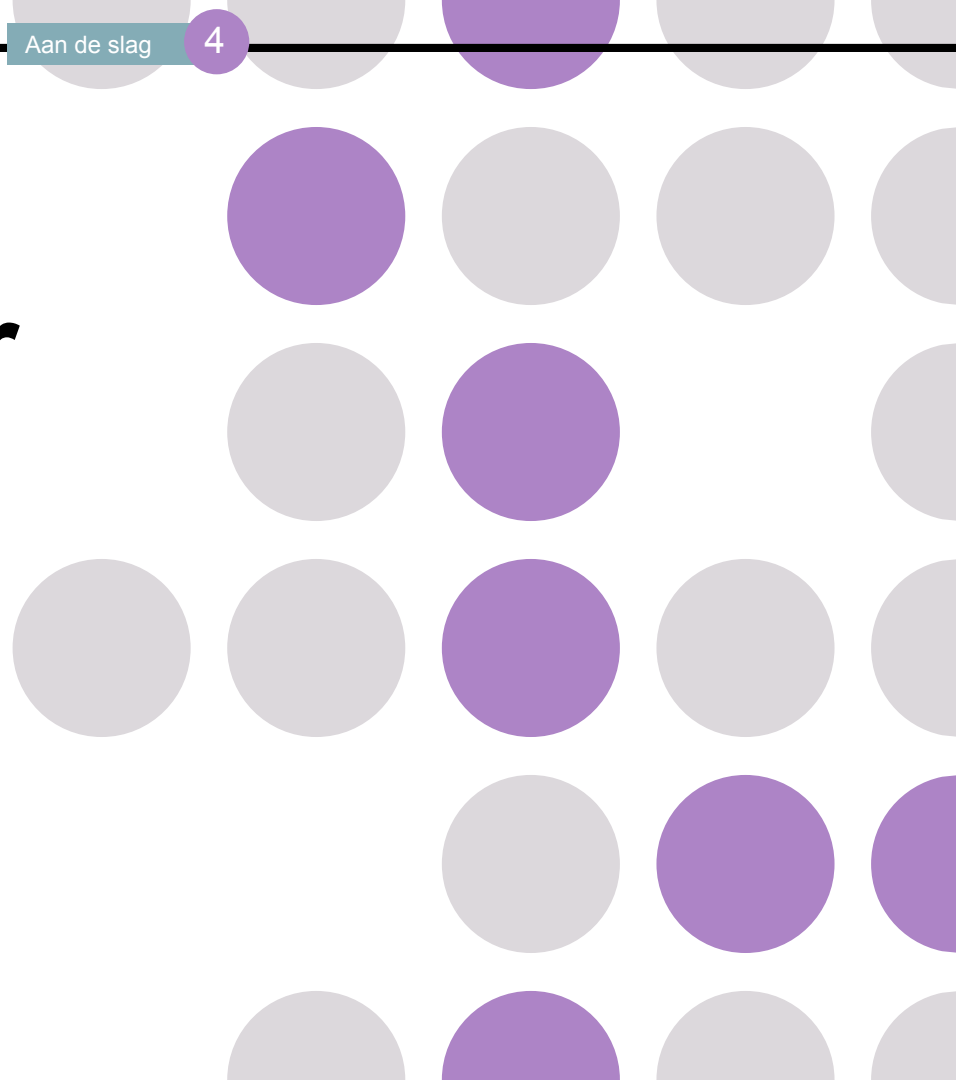
14 november 2024, Rosa Jager & David van Nunen

Bekijk alle Circonnect Tools op Learnworlds: [Circonnect Tools, Learnworlds \(https://circonl.getlearnworlds.com/start\)](https://circonl.getlearnworlds.com/start)

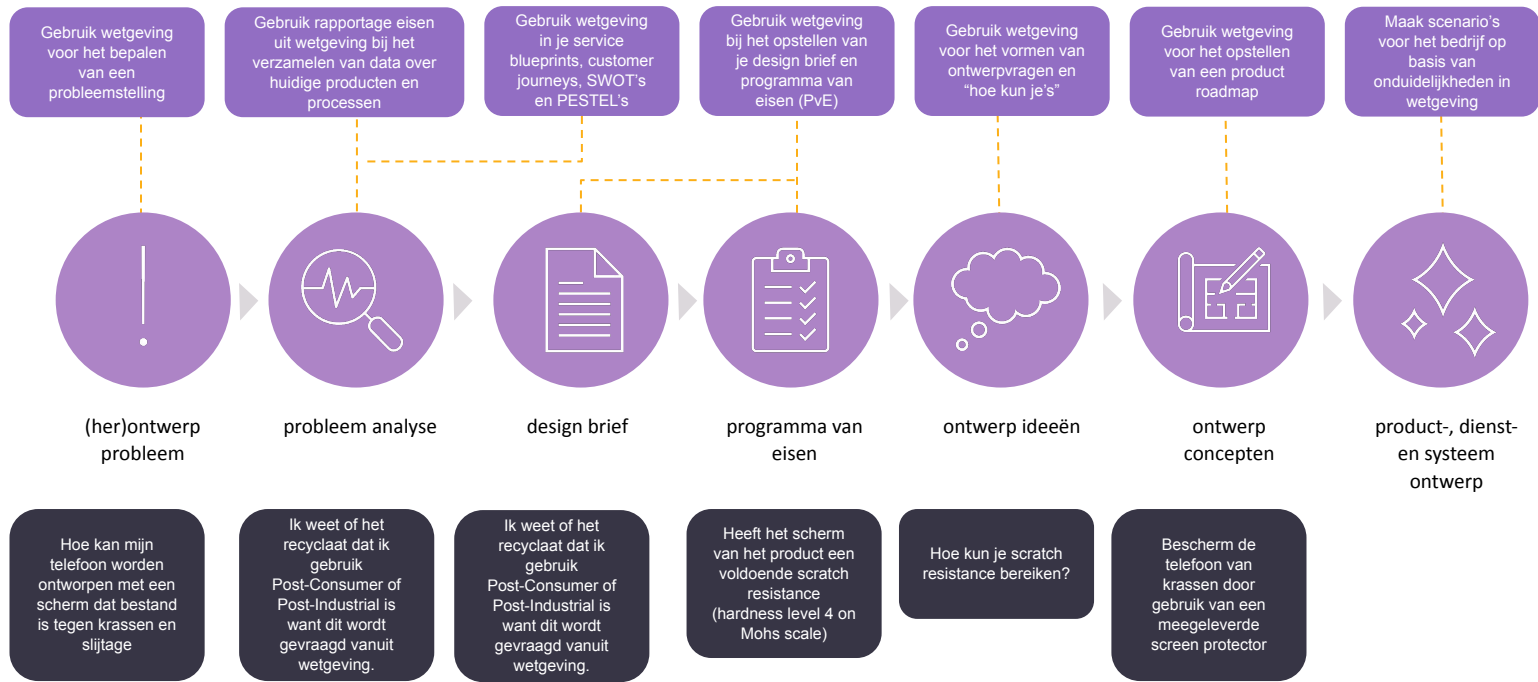
Circulaire wet- en regelgeving voor innovatie

- 1 Introductie wetgeving voor innovatie
- 2 Overzicht wetgeving
- 3 Verdieping op geselecteerde wetten
- 4 Aan de slag!
 - Van wetgeving naar ontwerp vragen met de Programma van Eisen tool

Introductie wetgeving voor innovatie

Toepassen van wetgeving in het ontwerp-/innovatie proces

Hoe kun je kennis (uit deze tool) over wetgeving gebruiken?

wel voor:

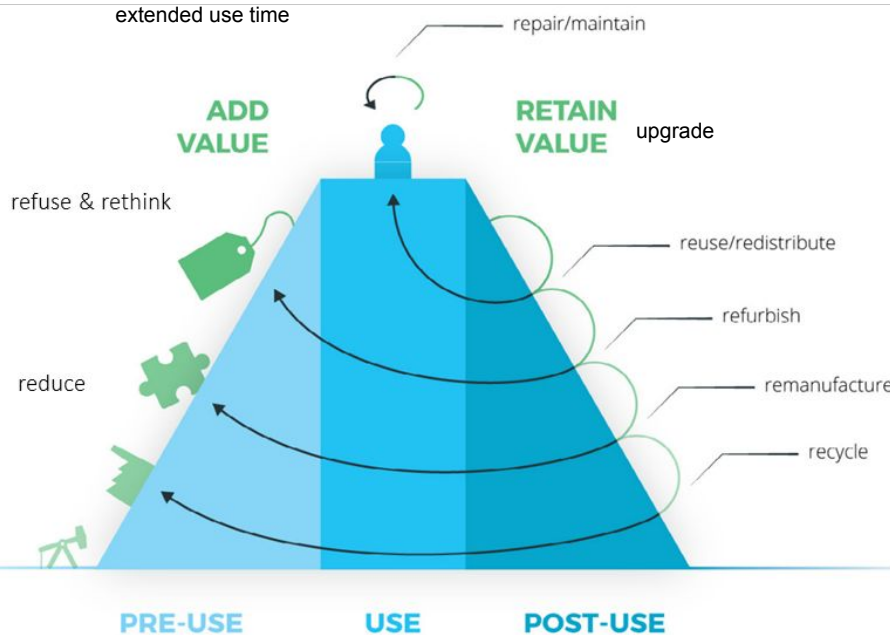
- wetgeving meenemen in **ontwerp-/innovatie proces** en eisen voor product
- inspirerend voor nieuwe **ontwerp vragen**
- informierend van huidig werk
- agenderen bepaalde aandachtspunten
- **toekomstdenken**
- helpen omgaan met onzekerheid
- behalen van **concurrentievoordeel**

niet voor:

- adviseren over compliance
- quick fix

Circulaire thema's

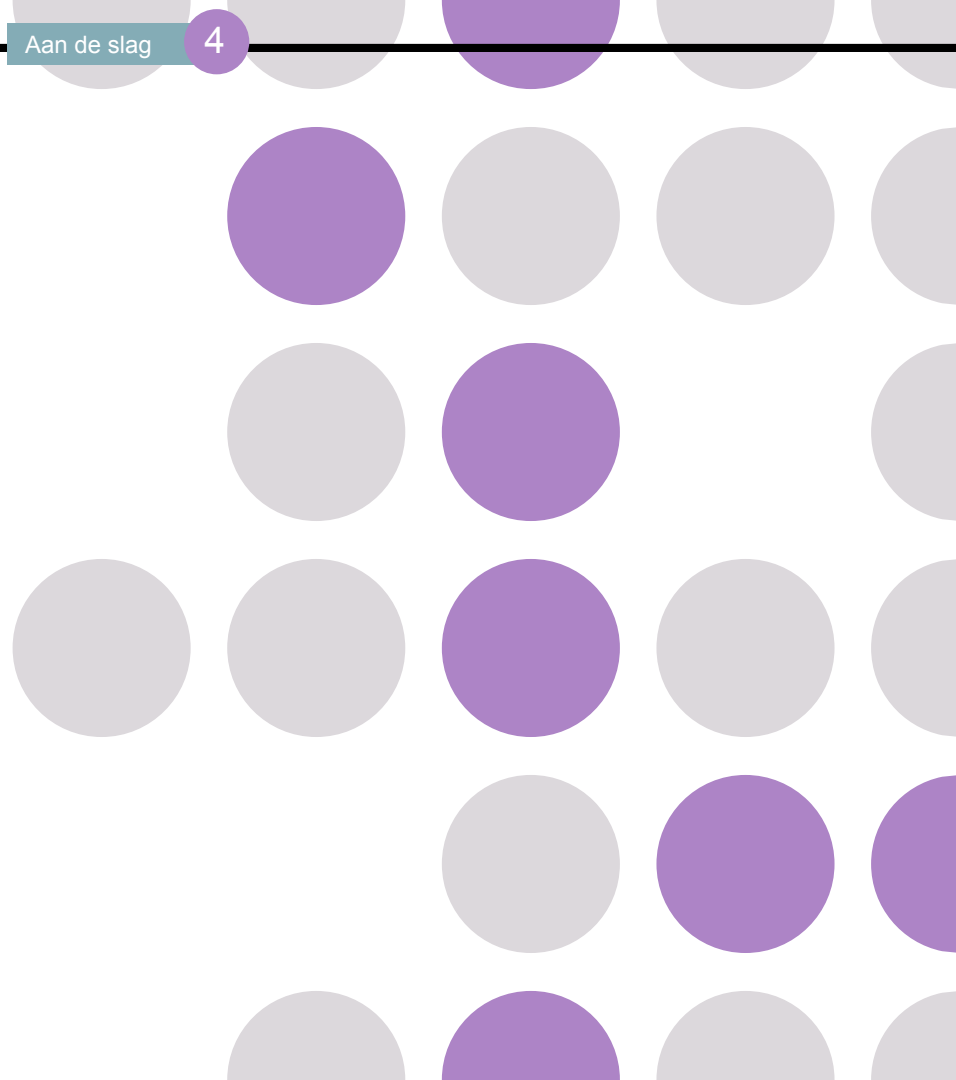
Circular economy

Deze thema's komen terug in wet- en regelgeving. Voor de toepasbare thema's kan het Circulaire Programma van eisen gebruikt worden om ontwerp vragen op te stellen.

- Grondstoffen en productie
- Rethink
- Lange levensduur
- Onderhouden en repareren
- Mogelijkheid tot upgraden
- Hergebruik
- Refurbishment en remanufacturing
- Recyclebaarheid

Overzicht wetgeving

Typen wet- en regelgeving

De EU Green Deal vormt het overkoepelende beleidskader, dat de Europese Unie richting klimaatneutraliteit in 2050 stuurt. Dit kader vertaalt zich in de EU Klimaatwet met juridisch bindende doelen, zoals de vermindering van broeikasgasemissies met ten minste 55% tegen 2030 ten opzichte van 1990. Binnen deze wetgeving zijn specifieke actieplannen en frameworks ontwikkeld, zoals het Circular Economy Action Plan, dat duurzaamheid en afvalvermindering stimuleert door middel van hergebruik en recycling. Deze plannen worden (en zijn al gedeeltelijk) verder uitgewerkt in verordeningen en richtlijnen, waarbij verordeningen rechtstreeks van toepassing zijn in alle lidstaten en juridische verplichtingen opleggen, terwijl richtlijnen lidstaten de flexibiliteit geven om nationale wetgeving aan te passen of in te voeren om aan de Europese doelen te voldoen.

Beleid

- Overeenkomsten met beleidsinitiatieven en doelen voor de EU
Voorbeeld: EU Green Deal, met klimaatneutraliteit in 2050

Verordening (Regulation)

- Vanuit EU gestelde bindende wetgeving
- Moet volledig toegepast worden in de EU, geen flexibiliteit per lidstaat
Voorbeeld: CPR (construction products regulation) en ESPR (Ecodesign for Sustainable Products Regulation)

Richtlijn (Directive)

- Vanuit EU gestelde wetgeving met te behalen doelen
- Flexibiliteit in implementatie per lidstaat. De richtlijn wordt omgezet in Nationale wetgeving
Voorbeeld: EU single-use plastics directive, en CSRD (Corporate Sustainability Reporting)

Framework

- Structuur en (beoordelings)richtlijnen
Voorbeeld: LEVEL(s) framework voor het evalueren en rapporteren van de duurzaamheid van gebouwen.

Als MKB'er, of als ontwerper moet je op de hoogte zijn van huidige en toekomstige wetgeving die je werk beïnvloed.

Bij verordeningen is de Europese wetgeving van toepassing. Bij Richtlijnen is de nationale implementatie van belang.

European Green Deal

Er komt een groot pakket aan Europese Wet- en Regelgeving op ons af, gericht op het verduurzaming en inzetten op circulaire economie. Veel van deze wetgeving valt onder de European Green Deal. CircuLaw biedt een uitgebreid en actueel overzicht van de wet- en regelgeving onder de Green Deal. In dit overzicht vind je status en een link naar de bronteksten van de wetgeving. Dit overzicht geeft geen verdere duiding op de invloed van de wetgeving voor ontwerp. Dit overzicht is te vinden via: [European_green_deal.pdf \(circulaw.nl\)](https://www.circulaw.nl/european-green-deal.pdf)

EUROPEAN GREEN DEAL

Click on the title link to view the law

This document was last updated on: 10/07/2024

<https://www.circulaw.nl>

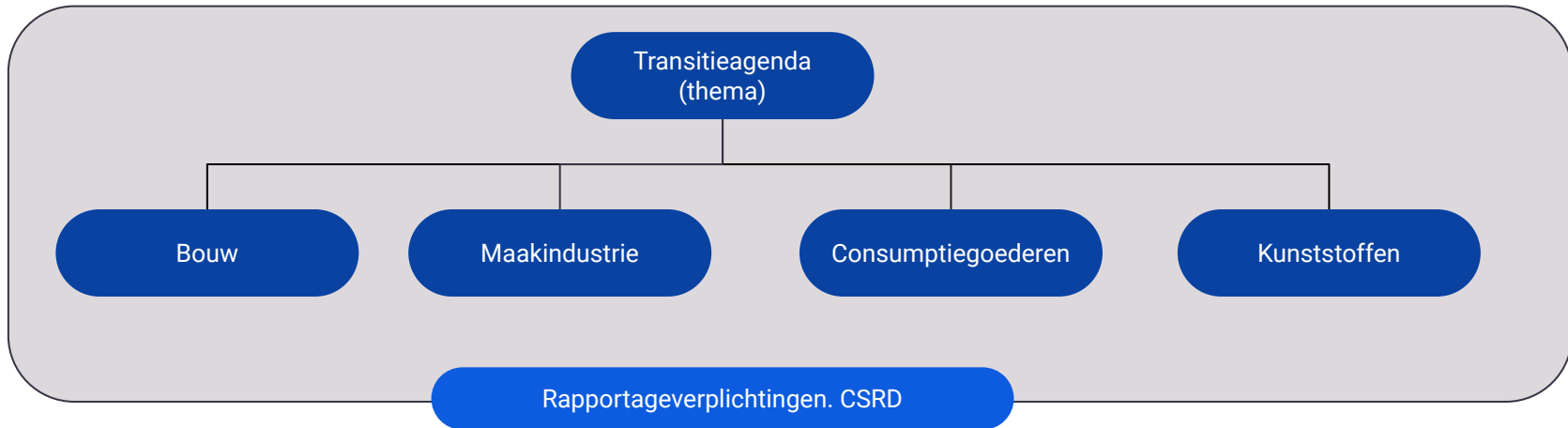
ENERGY	TRANSPORTATION	CLIMATE & EMISSIONS	LAND & ANIMALS	WATER	CHEMICALS & POLLUTANTS	WASTE	PRODUCTS & MATERIALS	CONSUMER GOODS	REPORTING	FUNDING & SUPPORT
<p>Energy efficiency Directive</p> <p>EU 2012/27/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Alternative Fuels Infrastructure Regulation</p> <p>EU 2023/1804</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Ambient Air Quality Directive</p> <p>EU 2008/50/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Birds Directive</p> <p>EU 1979/409/EEC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Bathing Water Directive</p> <p>EU 2006/7/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Food Contact Materials Regulation</p> <p>EU 2017/2153</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Common Charger Directive</p> <p>EU 2023/1791</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Batteries Regulation</p> <p>EU 2023/1815</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Air Services Regulation</p> <p>EU 2023/1810</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Aarhus Regulation</p> <p>EU 2023/1816</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Direct Payments Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
<p>Energy Labeling Framework Regulation</p> <p>EU 2017/1369</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Clean Vehicles Directive</p> <p>EU 2023/1805</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Carbon Removals Regulation</p> <p>EU 2023/1806</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Common Agricultural Policy</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Common Fisheries Policy</p> <p>EU 2013/2008/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Asbestos Regulation</p> <p>EU 2023/1817</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>End-of-Life Vehicles Directive</p> <p>EU 2000/54/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Construction Products Regulation</p> <p>EU 2010/180/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Cohesion Policy</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Corporate Sustainability Due Diligence Directive</p> <p>EU 2023/1792</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Agricultural Fund Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
<p>Energy Performance of Buildings Directive</p> <p>EU 2010/31/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>CO2 Emissions Standards for Cars and Vans Regulation</p> <p>EU 2023/1807</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Effort Sharing Regulation</p> <p>EU 2018/842/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Protection of Broilers</p> <p>EU 2007/609/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Harmonized River Information Services</p> <p>EU 2002/95/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Classification, Labelling, and Packaging Regulation</p> <p>EU 2017/533</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Landfill Directive</p> <p>EU 2002/96/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Critical Raw Materials Act</p> <p>EU 2023/1818</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Common Markets Organisation Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Corporate Sustainability Reporting Directive</p> <p>EU 2023/1793</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Maritime and Fisheries Fund Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
<p>Energy Taxation Directive</p> <p>EU 2003/96/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Combined Transport Directive</p> <p>EU 2008/68/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Emissions Trading System Directive</p> <p>EU 2009/29/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Protection of Calves</p> <p>EU 2007/608/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Ro-Ro Passenger Ships</p> <p>EU 2006/87/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Cosmetic Products Regulation</p> <p>EU 2017/745</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Landfill Directive</p> <p>EU 2002/96/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Deforestation-Free Products Regulation</p> <p>EU 2023/1819</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Consumer Rights Directive</p> <p>EU 2011/83/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Cross-Border Enforcement of Traffic Rules</p> <p>EU 2023/1820</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Regional Development Fund and Cohesion Fund Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
<p>EU Gas Regulation & Directive</p> <p>EU 2023/1808</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>CountEmissions EU regulation</p> <p>EU 2023/1809</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Environmental Noise Directive</p> <p>EU 2002/3/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Protection of Laying hens</p> <p>EU 2007/607/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Drinking Water Directive</p> <p>EU 2003/40/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Detergents Regulation</p> <p>EU 2013/305/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Packaging Directive</p> <p>EU 2002/96/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Ecodesign Regulation</p> <p>EU 2023/1821</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Cybersecurity Act</p> <p>EU 2019/891</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Driving Disqualifications</p> <p>EU 2023/1821</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Social Fund Plus (ESF+) Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
<p>Regulation on the governance of the energy environment climate action</p> <p>EU 2023/1809</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on European Critical Infrastructure Protection</p> <p>EU 2023/1810</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Climate Law</p> <p>EU 2023/1811</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Protection of Pigs</p> <p>EU 2007/606/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Environmental Quality Standards Directive</p> <p>EU 2008/105/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Ship-source Pollution</p> <p>EU 2009/119/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Recycled Food Contact Materials Regulation</p> <p>EU 2023/1822</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>European Accessibility Act</p> <p>EU 2019/881</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>EcoLabel Regulation</p> <p>EU 2023/1823</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on Public Access to Environmental Information</p> <p>EU 2003/4/EC</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>General Block Exemption Regulation</p> <p>EU 2023/1831</p> <p>Progress: 100%</p>
		<p>Industrial emissions directive</p> <p>EU 2010/75/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Directive on the Protection of Animals</p> <p>EU 2007/609/EC</p> <p>Progress: 100%</p>		<p>European Pollutants Release and Transfer Register</p> <p>EU 2023/1824</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Ship Recycling Regulation</p> <p>EU 2013/373/EU</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Right to Repair Directive</p> <p>EU 2023/1825</p> <p>Progress: 100%</p>	<p>Electronics Market Regulation</p> <p>EU 2023/1826</p> <p>Progress: 100%</p>		

Welke wetgeving is van toepassing?

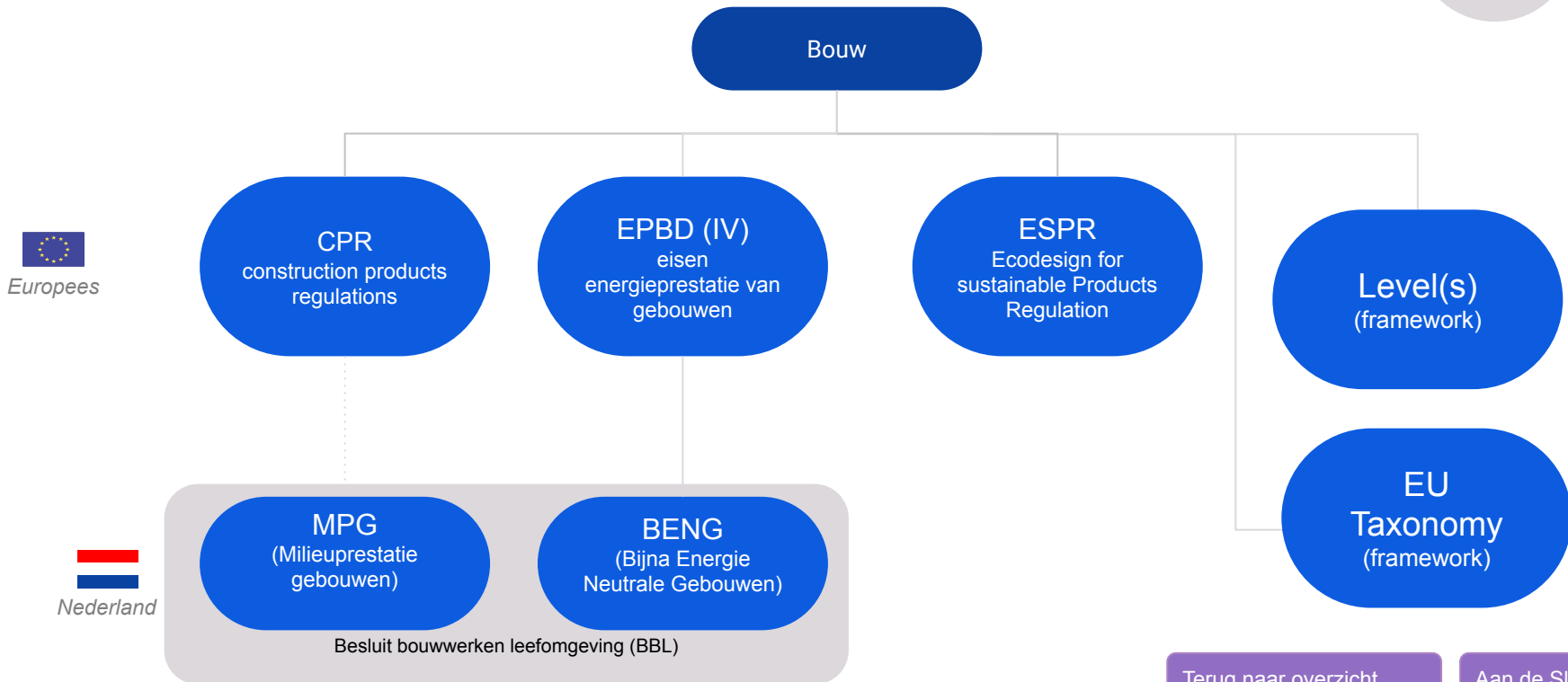
Transitieagenda's, Themata

De volgende secties gaan in op de voor productontwerp meest relevante wet- en regelgeving per [transitieagenda](#). Daarnaast is er regelgeving die zich overkoepelend richt op rapportageverplichtingen, hierbij is CSRD de meest invloedrijke. De overzichten geven relevante regelgeving weer, deze is niet alomvattend.

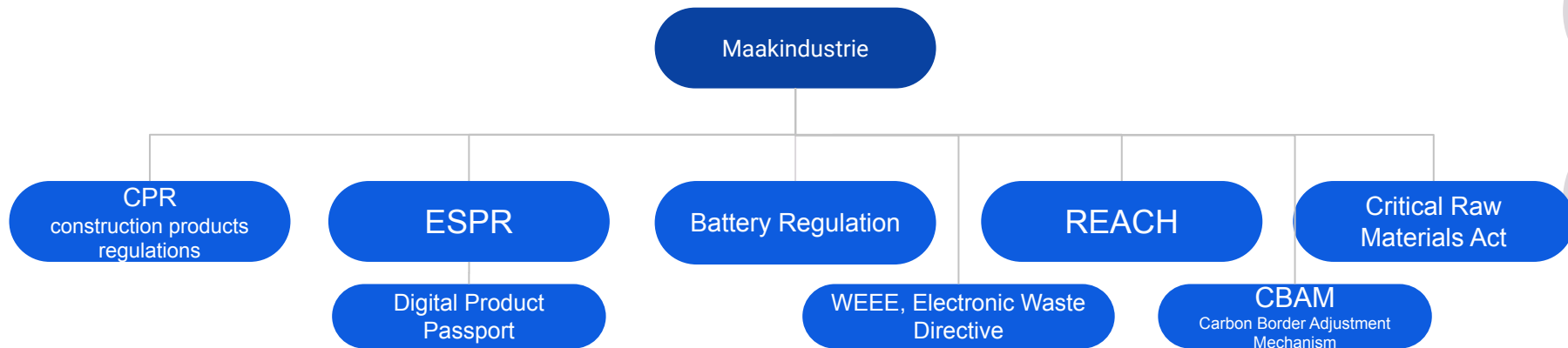
Transitieagenda: Bouw

Dit overzicht gaat in op de voor productontwerp meest relevante wet- en regelgeving, specifiek voor de transitieagenda 'Bouw'.

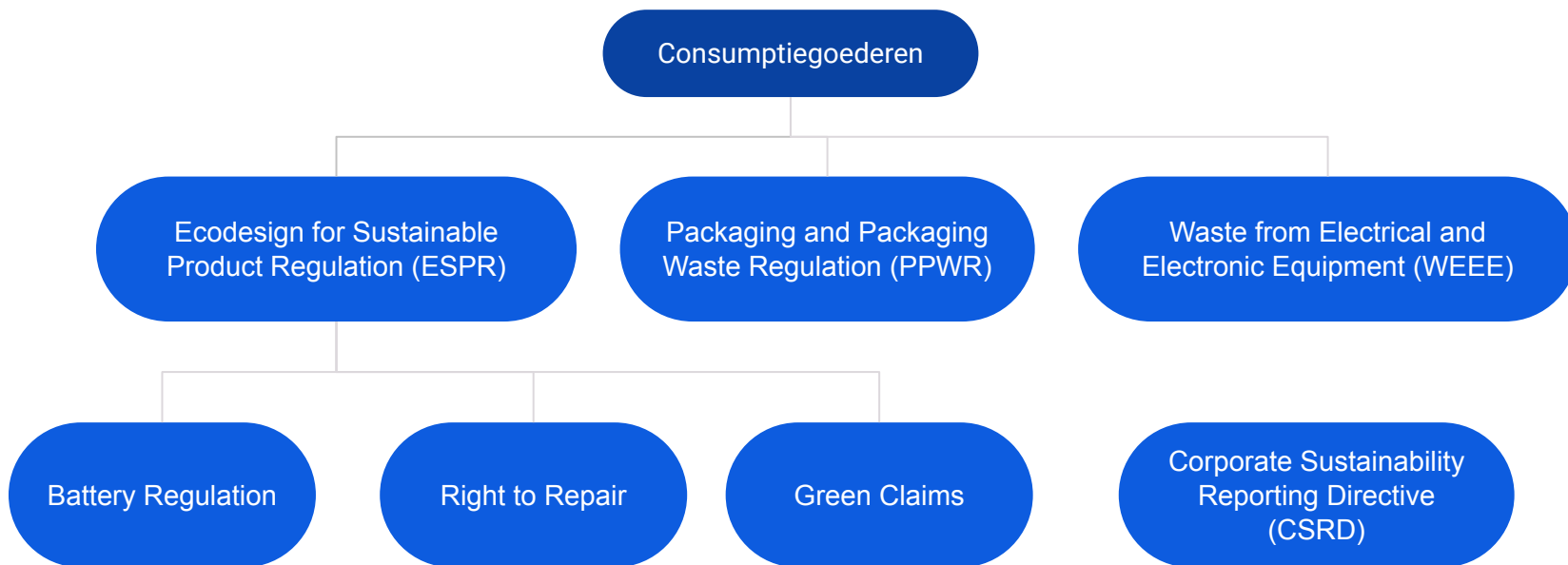
Transitieagenda: Maakindustrie

Dit overzicht gaat in op de voor productontwerp meest relevante wet- en regelgeving, specifiek voor de transitieagenda 'Maakindustrie'.

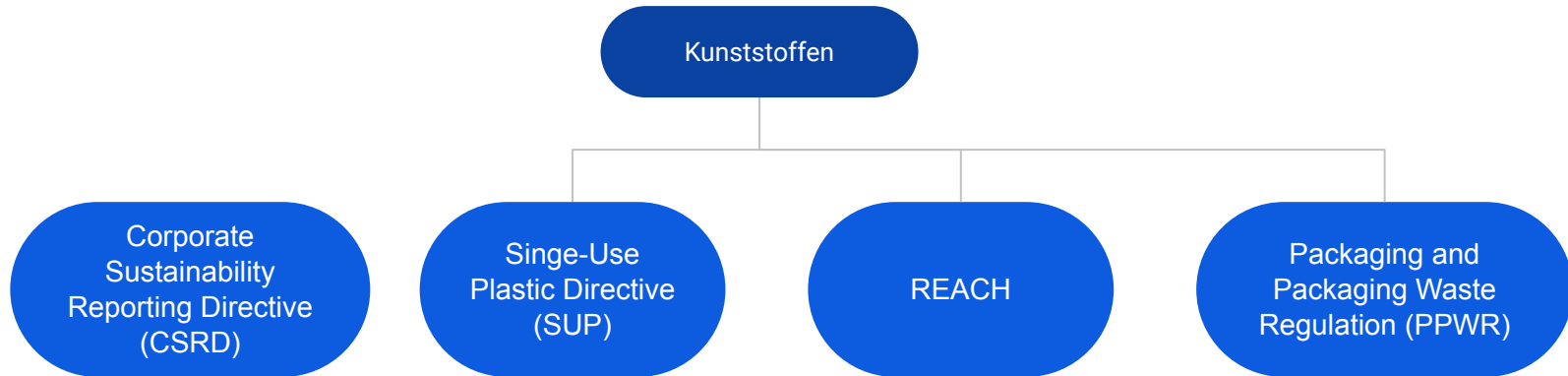
Transitieagenda: Consumptiegoederen

Dit overzicht gaat in op de voor productontwerp meest relevante wet- en regelgeving, specifiek voor de transitieagenda 'Consumptiegoederen'.

Transitieagenda: Kunststoffen

Dit overzicht gaat in op de voor productontwerp meest relevante wet- en regelgeving, specifiek voor de transitieagenda 'Kunststoffen'.

ESPR, Ecodesign for Sustainable Products Regulation

De ESPR is een Europese verordening die erop gericht is om producten milieuvriendelijker te maken en de circulaire economie te bevorderen. Deze regelgeving is een uitbreiding van de eerdere Ecodesign-richtlijn en legt strengere eisen op aan producten die in de EU worden verkocht. Het doel van de ESPR is om producten duurzamer, herbruikbaar, repareerbaar, en recyclebaar te maken, en zo de impact op het milieu aanzienlijk te verminderen.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdlijn
De <i>Ecodesign for Sustainable Products Regulation</i> (ESPR) is gericht op fabrikanten, importeurs en distributeurs van een breed scala aan producten die op de Europese markt worden gebracht.	<p>De ESPR richt zich in eerste instantie op producten met hoge milieu-impact of grote verbeterpotentieel op het gebied van circulariteit. Voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consumentenelektronica zoals telefoons, tablets en computers, waarvoor eisen komen rond duurzaamheid en beschikbaarheid van reserveonderdelen. • Textiel en kleding: Nieuwe regels voorkomen de vernietiging van onverkochte kleding, en stimuleren recycleerbaarheid en duurzaam materiaalgebruik. • Meubels en bouwmaterialen: De ESPR legt nadruk op duurzaam materiaalgebruik en recycleerbaarheid in deze sectoren. • Huishoudelijke apparaten: Koelkasten, wasmachines en andere apparaten worden beoordeeld op duurzaamheid, energie-efficiëntie en repareerbaarheid. 	De richtlijn is op 18 juli 2024 in werking getreden. In de komende jaren zal de ESPR verder worden geïmplementeerd via specifieke maatregelen per productcategorie.

Thema's in wetgeving	Toelichting
Grondstoffen en productie Rethink Lange levensduur Onderhouden en repareren Mogelijkheid tot upgraden Hergebruik Refurbishment en remanufacturing Recyclebaarheid	Alle thema's kunnen worden behandeld in de ESPR. Per productgroep kan de focus verschillen.
Rapportage	Onderdeel van de ESPR is de invoering van een Productpaspoort met data over alle r-strategieën

REACH, Registratie, Evaluatie, Autorisatie en Restrictie van Chemische stoffen

De **REACH-verordening** (Registratie, Evaluatie, Autorisatie en Restrictie van Chemische stoffen) is een Europese regelgeving die bedoeld is om de gezondheid van mens en milieu te beschermen tegen de risico's van chemische stoffen. De REACH-verordening, die in 2007 van kracht ging, geldt voor alle bedrijven die chemicaliën produceren, importeren, of gebruiken in de EU en de Europese Economische Ruimte (EER).

Voor wie?

REACH geldt voor bedrijven in de EU en EER die betrokken zijn bij (1) de **productie of import van chemische stoffen** (in hoeveelheden boven de 1 ton per jaar) en/of (2) het **gebruik van chemische stoffen** in productieprocessen, zoals in verf, schoonmaakproducten, kleding, meubels, elektronica, en bouwmaterialen.

Voor wat?

- **Registratie:** Producenten en importeurs moeten chemische stoffen boven 1 ton per jaar registreren bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), inclusief veiligheidsinformatie.
- **Evaluatie:** ECHA en nationale autoriteiten beoordelen de registraties om risico's voor gezondheid en milieu te controleren.
- **Autorisatie:** Voor stoffen die zeer zorgwekkend zijn, is speciale toestemming nodig, wat stimuleert om veiligere alternatieven te vinden.
- **Restricties:** REACH beperkt of verbiedt het gebruik van gevaarlijke stoffen in bepaalde producten om risico's te verminderen.

Wanneer? tijdlijn

De verordening ging op 1 juni 2007 van kracht en is sindsdien regelmatig geüpdate. Momenteel werkt de EU aan verschillende uitbreidingen.

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	De REACH verordening gaat specifiek over materialen (chemische stoffen)
Rethink		
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid	✓	Het strenger maken van eisen in de REACH verordening kan recycling van oude stoffen, met inmiddels verboden stoffen, moeilijker maken.
Rapportage	✓	Bedrijven worden gevraagd om te rapporteren over de registratie en veiligheid van chemische stoffen die ze produceren of importeren.

SUP, Single-Use Plastic richtlijn

De **Single-Use Plastics Directive** (SUP), die in 2019 werd aangenomen, is een Europese wetgeving die gericht is op het verminderen van plasticvervuiling door het verbieden van bepaalde wegwerpplastic producten en het bevorderen van alternatieven. De SUP is onderdeel van de bredere Europese aanpak om plastic afval te verminderen en de circulaire economie te bevorderen.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdstip
De SUP geldt voor verschillende groepen en sectoren, waaronder producenten en fabrikanten van wegwerpplastic, importeurs van deze producten, detailhandel en horeca die de plastic producten aan consumenten aanbieden, afvalbeheerbedrijven en lidstaten.	De directive verbiedt het gebruik van specifieke wegwerpplastic items waarvoor er duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Dit omvat onder andere plastic borden en bestek, plastic rietjes, plastic wattenstaafjes, ballonnenstokjes, maaltijdverpakkingen en drinkbekers van plastic. Voor andere plastic producten die niet volledig zijn verboden, zoals plastic flessen, zijn lidstaten verplicht om maatregelen te nemen om het gebruik te verminderen, zoals het stimuleren van herbruikbare alternatieven.	De SUP werd in 2019 aangenomen

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	De richtlijn stuurt aan op gebruik van niet-fossiele grondstoffen.
Rethink	✓	De richtlijn stuurt aan op reductie van verpakkingen en het vinden van nieuwe oplossingen voor SUP-verpakkingen.
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik	✓	De richtlijn spoort aan om te focussen op herbruikbare alternatieven.
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid	✓	De richtlijn stuurt, naast het verminderen van wegwerpverpakkingen, aan op inzameling en hoogwaardig recycling van verpakkingen.
Rapportage	✓	Bedrijven in Nederland zijn verplicht aan te geven hoeveel SUP's ze afzetten om hier een bijdrage over te betalen. Lidstaten zijn verplicht om rapportages te doen over de implementatie van de SUP, inclusief gegevens over de vermindering van het gebruik van plastic producten en de effectiviteit van hun maatregelen.

PPWR, Packaging and Packaging Waste Regulation

De **Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR)** is een nieuwe Europese verordening die gericht is op het verminderen van verpakkingsafval en het bevorderen van hergebruik en recycling van verpakkingsmaterialen. Het voorstel werd in november 2022 geïntroduceerd en is onderdeel van de Europese Green Deal en de Circulaire Economie Actieplan, gericht op een duurzame toekomst voor verpakkingen in de EU. Het doel is om alle verpakkingen tegen 2030 herbruikbaar of recyclebaar te maken.

Voor wie?

De PPWR geldt voor een breed scala aan actoren in de EU die betrokken zijn bij verpakkingen, waaronder producenten en fabrikanten van verpakkingsmaterialen, importeurs en distributeurs, retailers, bedrijven in de e-commerce en afvalbeheerbedrijven.

Voor wat?

Onder de PPWR vallen niet alleen consumentenverpakkingen, maar ook transportverpakkingen, verpakkingen voor B2B. Er wordt een nadruk gelegd op plastic verpakkingen en hier gelden dan ook de strengste eisen voor.

Wanneer? tijdlijn

De PPWR wordt nog besproken in de Europese Raad en het Europees Parlement, maar als het akkoord wordt goedgekeurd, kan het al in 2025 in werking treden. Bedrijven moeten dan hun verpakkingsstrategieën aanpassen om aan de nieuwe duurzaamheidsvereisten te voldoen, wat een grote impact zal hebben op verpakkingsontwerp en productie binnen de EU.

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Er worden eisen gesteld aan de grondstoffen voor de verpakkingen
Rethink	✓	Voor sommige verpakkingen wordt gevraagd een alternatief te gebruiken of deze weg te laten
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik	✓	Voor bepaalde verpakkingen in specifieke toepassingen worden eisen gesteld op gebied van hergebruik
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid	✓	Alle verpakkingen dienen recyclebaar te zijn
Rapportage	✓	Er zijn vanuit de PPWR zowel voor bedrijven als voor de lidstaten rapportage eisen

Battery regulation

De Europese batterijverordening is een wetgeving die duurzaamheid, veiligheid en transparantie in de batterij-industrie wil bevorderen. Het stelt eisen aan de gehele levenscyclus van batterijen, zoals duurzame productie, verplichte recycling en strengere controles op gebruikte materialen om milieu-impact te beperken. Deze regels zijn bedoeld om de afhankelijkheid van grondstoffen te verkleinen en ervoor te zorgen dat batterijen in Europa minder vervuילend en beter herbruikbaar zijn.

Voor wie?

De Europese batterijverordening geldt voor de gehele batterij-industrieketen, inclusief producenten, distributeurs, importeurs en recyclebedrijven die batterijen produceren, op de markt brengen of verwerken in Europa. Ook bedrijven die batterijen verwerken voor recycling of afvalbeheer moeten aan de verordening voldoen.

Voor wat?

De verordening geldt voor alle typen batterijen op de EU-markt: draagbare, automotieve, industriële en elektrische voertuigbatterijen, zowel oplaadbaar als niet-oplaadbaar. De verordening geldt ook voor batterijen die ingebouwd zijn in producten, zoals elektronica en elektrische voertuigen.

Wanneer? tijdlijn

De verordening werd in december 2022 goedgekeurd, met gefaseerde implementatie vanaf 2024. De belangrijkste stappen zijn:

- Vanaf 2024: basisverplichtingen voor ontwerp, labeling en registratie.
- Vanaf 2025-2026: recyclingdoelstellingen en verplichtingen voor due diligence (mensenrechten en milieu) treden in werking.
- Vanaf 2027-2031: strengere eisen aan minimum gerecycled materiaal, batterijprestaties, duurzaamheid en verplichte verwijderbaarheid van batterijen in producten.

De volledige implementatie, met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen, wordt verwacht tegen 2031.

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	De verordening stelt eisen aan het gebruik van duurzamere materialen en stimuleert duurzame productie.
Rethink		
Lange levensduur	✓	In de regulering worden eisen opgenomen voor het verlengen van de levensduur en het verstrekken van informatie over de verwachte levensduur.
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid	✓	De verordening stelt eisen voor efficiënte recycling en voor het gebruik van gerecyclede materialen in productie.
Rapportage	✓	Lidstaten en bedrijven moeten rapporteren over op de markt gebrachte batterijen, de levensduur, de samenstelling en de recyclingpercentages.

WEEE, Waste from Electrical and Electronic Equipment

De WEEE-richtlijn (Waste Electrical and Electronic Equipment) is een Europese wetgeving die de inzameling, recycling en duurzame verwerking van elektronisch afval reguleert. Het doel is om de milieupact van elektrische en elektronische apparaten te verminderen door producenten verantwoordelijk te maken voor de afvalverwerking van hun producten.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdlijn
De WEEE-richtlijn geldt voor producenten, importeurs en verkopers van elektrische en elektronische apparaten in de EU, die verantwoordelijk zijn voor het verzamelen, recyclen en verantwoord verwerken van afgedankte apparatuur. Dit omvat zowel bedrijven die nieuwe producten op de markt brengen als degenen die tweedehands producten verkopen.	De WEEE-richtlijn geldt voor elektrische en elektronische apparaten, zoals huishoudelijke apparatuur, IT-apparaten, consumentenelektronica, verlichting, elektrisch gereedschap en elektronisch speelgoed.	de WEEE-richtlijn werd in 2003 al aangenomen. In 2012 en 2020 en 2024 zijn er herziene versies ingevoerd met verschillende aanscherpingen van de doelen. In de toekomst worden strengere inzamelingsdoelen, uitbreiding van productcategorieën, verbeterde recyclingdoelen en digitalisering van rapportages verwacht om de effectiviteit van de WEEE-richtlijn te versterken en de circulaire economie te bevorderen

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie		
Rethink	✓	De WEEE richtlijn bevordert herontwerp waaronder het modulair ontwerpen van producten.
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren	✓	De WEEE-richtlijn moedigt hergebruik en reparatie aan, zodat apparaten een tweede leven kunnen krijgen. Het verplicht producenten om informatie te verstrekken over de reparatie en het onderhoud van apparaten, wat de reparatie kan vergemakkelijken.
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik	✓	De WEEE-richtlijn bevordert het hergebruik van afgedankte elektronische producten door het stellen van eisen voor het verzamelen, hergebruiken en doorverkopen van producten die nog goed functioneren.
Refurbishment en remanufacturing	✓	De richtlijn bevordert het refurbishment (herstellen) en remanufacturing (herfabriceren) van elektronische apparaten
Recyclebaarheid	✓	Dit is de focus van de richtlijn.
Rapportage	✓	De richtlijn verplicht bedrijven en lidstaten om te rapporteren op de hoeveelheid ingezamelde/verkochte apparaten en recyclingpercentages.

Right to repair

De Right to Repair richtlijn geeft consumenten het recht om elektronische producten te repareren in plaats van ze weg te gooien. Het verplicht producenten om reserveonderdelen, reparatiehandleidingen en software-updates beschikbaar te stellen voor een langere periode, zodat apparaten langer meegaan. Het doel is om de levensduur van producten te verlengen, elektronisch afval te verminderen en bij te dragen aan een duurzamere economie.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdlijn
De right to repair richtlijn geldt voor fabrikanten van elektronische en elektrische apparaten die producten op de Europese markt brengen. Het richt zich zowel op producenten en importeurs.	Onder de richtlijn vallen elektronische en elektrische apparaten voor consumenten, zoals huishoudelijke apparaten, smartphones, computers en andere consumentenelektronica.	De Right to Repair richtlijn is al in werking, maar de implementatie verloopt gefaseerd: <ul style="list-style-type: none"> Vanaf 2021: De EU begon met het invoeren van regelgeving voor specifieke productcategorieën, zoals koelkasten, wasmachines en televisies, waarbij fabrikanten verplicht werden reserve onderdelen en reparatie-informatie beschikbaar te stellen voor ten minste 10 jaar. 2022-2024: De regels werden verder uitgebreid naar andere productgroepen zoals smartphones en laptops. Fabrikanten moeten voldoen aan eisen voor het verbeteren van de herstelde beschikbaarheid van onderdelen en gereedschappen. Toekomstige uitbreidingen: De EU blijft werken aan verdere uitbreiding van de richtlijn naar andere productcategorieën en het aanscherpen van eisen rondom reparatie en duurzaamheid.

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie		
Rethink		
Lange levensduur	✓	De richtlijn moedigt bedrijven aan om producten zo te ontwerpen dat ze langer meegaan en niet onterecht verouderen of snel defect raken.
Onderhouden en repareren	✓	Dit is de focus van de richtlijn. Deze verplicht fabrikanten om producten zo te maken dat ze makkelijker te repareren zijn, zowel voor professionele reparateurs als voor consumenten zelf. Dit omvat toegang tot reparatie-informatie, reserveonderdelen, en gereedschap.
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing	✓	De richtlijn maakt het mogelijk voor bedrijven om gerepareerde of opgeknapte producten opnieuw op de markt te brengen, doordat het repareren en vervangen van onderdelen eenvoudiger wordt.
Recyclebaarheid		
Rapportage	✓	Over de eisen in de richtlijn moeten fabrikanten, importeurs, en overheden rapporteren.

Green Claims

De Green Claims richtlijn van de EU is gericht op het bestrijden van misleidende milieucclaims van bedrijven, zodat consumenten daadwerkelijk betrouwbare informatie krijgen over de duurzaamheid van producten. Deze wetgeving stelt eisen aan de manier waarop bedrijven milieucclaims maken, zoals "eco-vriendelijk" of "duurzaam", en vereist dat dergelijke claims worden onderbouwd met duidelijke en verifieerbare gegevens.

Voor wie?

De PPWR geldt voor een breed scala aan actoren in de EU die betrokken zijn bij verpakkingen, waaronder producenten en fabrikanten van verpakkingsmaterialen, importeurs en distributeurs, retailers, bedrijven in de e-commerce en afvalbeheerbedrijven.

Voor wat?

Onder de PPWR vallen niet alleen consumentenverpakkingen, maar ook transportverpakkingen, verpakkingen voor B2B. Er wordt een nadruk gelegd op plastic verpakkingen en hier gelden dan ook de strengste eisen voor.

Wanneer? tijdlijn

De richtlijn werd in 2021 voorgesteld en de implementatie is in de pijplijn, met verwachte toepassing rond 2024.

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie		
Rethink		
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid		
Rapportage	✓	Eisen vanuit de richtlijn Green Claims gaan over de claims die bedrijven maken en de onderbouwing van deze claims met verifieerbare gegevens.

CSRD, Corporate Sustainability Reporting Directive

De CSRD is de opvolger van de NFRD (Non-Financial Reporting Directive). Deze richtlijn moet zorgen voor meer transparantie over duurzaamheid, en betere kwaliteit van de informatie over duurzaamheid. De CSRD geeft ondernemingen een kader om verslag uit te brengen (via rapportage) over niet-financiële gegevens. De rapportage over duurzaamheid geeft informatie over 3 onderwerpen: milieu, sociale omstandigheden en bestuur. Ook wel de ESG-indicatoren genoemd. ESG staat voor 'Environment, Social, Governance' ([RVO](#)). Onderstaand gaan we verder in op de 'Environment' themas's.

Voor wie?

Grote bedrijven: rapportageplichtig. (>250 werknemers)
MKB (beursgenoteerd): rapportage plichtig in 2026
MKB: bedrijven kunnen door CSRD-plichtige afnemers worden gevraagd om informatie voor CSRD. Hiervoor is inzicht nodig in de thema's van CSRD. CSRD vraagt bijvoorbeeld om inzicht in CO2-emissies. De CO2-emissie van producten van een MKB'er vallen binnen de scope 3 (keten)emissie van een rapportageplichtig bedrijf.

Voor wat?

Thema's in CSRD, Environment – E, benodigde datapunten

1. Klimaatverandering, CO2-impact (scope 1,2,3)
2. Vervuiling
3. Water en mariene hulpbronnen
4. Biodiversiteit en ecosystemen
5. Gebruik van hulpbronnen & circulaire economie

Naast bovenstaande thema's zijn er onderwerpen op gebied van sociaal en governance. Voor CSRD moet gerapporteerd worden op bovenstaande thema's wanneer deze materieel zijn, het bedrijf heeft impact op deze thema's, of deze thema's hebben invloed op het bedrijf.

Wanneer? tijdlijn

Rapportageverplichting sinds 2024. De scope van rapportageplichtige bedrijven wordt uitgebreid.

Verder lezen:
 Corporate sustainability reporting - European Commission ([europa.eu](https://european-council.europa.eu/media/en/press-communications/infographic/infographic-csr-reporting-2024-2026))

Thema's in wetgeving

Toelichting

Grondstoffen en productie

Rethink

Lange levensduur

Onderhouden en repareren

Mogelijkheid tot upgraden

Hergebruik

Refurbishment en remanufacturing

Recyclebaarheid

Rapportage

In de CSRD-thema's klimaatverandering, vervuiling, water- en mariene hulpbronnen, biodiversiteit en gebruik van grondstoffen staan de bescherming en het efficiënte gebruik van hulpbronnen centraal. De Value Hill en de bijbehorende R-strategieën ondersteunen deze thema's door hergebruik en waardebehoud van producten te maximaliseren. Rethink en duurzaam produceren door materiaalkeuzes verminderen uitstoot en vervuiling bij grondstofwinning. Langere levensduur, onderhoud, reparatie en upgrades zorgen voor behoud van waarde en verlagen op termijn de benodigde nieuwe grondstoffen. Hergebruik, refurbishment en recycling sluiten de kringloop, verminderen afval en dragen bij aan het waardebehoud van materialen. Deze strategieën hebben daarmee direct, danwel indirect, effect op ecosystemen, watergebruik en biodiversiteit. Zo versterken R-strategieën en de Value Hill duurzame rapportages en bedrijfsdoelstellingen binnen CSRD.

Bouwproductenverordening // Construction product regulation (CPR) Verordening 2024/...

De bouwproductenverordening stelt eisen aan bouwproducten voor de Europese markt. De eisen gaan over veiligheid, functionaliteit en milieu. Deze verordening wordt momenteel herzien. Met de herziening komt er aanzienlijk meer sturing op circulariteit. Onderstaand overzicht gaat in op de circulaire thema's.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? termijn
<p>Voor alle partijen die bouwproducten (B2B) leveren binnen de EU.</p> <ul style="list-style-type: none"> Fabrikanten Distributeurs Importeurs. focus op B2B Kan ook gelden voor B2C leveranciers, bijvoorbeeld wanneer bouwproducten worden toegepast in zowel professionele markt als consumentenmarkt. 	<ul style="list-style-type: none"> Bouwproducten die blijvend worden verwerkt in bouwwerken, waarvan de prestaties van invloed zijn op de prestaties van het bouwwerk. 3D-datasets voor het 3D-printen van bouwproducten en materialen voor 3D-printing. In situ Bouwproducten, op de bouwplaats vervaardigd voor directe integratie in bouwwerken Prefab eengezinswoningen, sommige types Hergebruikte bouwproducten bij toepassing in nieuwe functie. 	<p>Aangenomen. De verordening gaat van kracht in 2025 en kent een transitieperiode van 24 maanden. Geharmoniseerde technische specificaties worden beschikbaar gemaakt per productcategorie. Aan het eind van 2026 zullen ook minimale milieu eisen voor overheidsaanbestedingen worden geïntroduceerd.</p> <p>Verder lezen: Review - European Commission (europa.eu)</p>

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Regels ter stimulering van toepassing van hergebruikte en gerecyclede bouwproducten
Rethink	✓	Regels ter facilitatie van nieuwe businessmodellen, zoals 3D printen.
Lange levensduur	✓	Eisen voor duurzamere bouwproducten.
Onderhouden en repareren	✓	Regels ter bevordering van lang gebruik en repareerbaarheid.
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid		
Rapportage	✓	Regels ter bevordering van circulaire toepassing bij het einde van het productleven (herberuik, recycling, refurbish).

EPBD (IV), Energy Performance of Buildings Directive

De EPBD is opgesteld om de energieprestatie van gebouwen te verbeteren en het gebruik van energie-efficiënte technologieën te stimuleren. In april 2024 is de EPBD IV goedgekeurd, deze stelt verdere eisen om de klimaatdoelen van 2030 en verder te halen.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdlijn
<p>Vastgoedbezitters, gebouweigenaren, projectontwikkelaars, overheidsinstanties en bouwbedrijven</p> <p>Daarnaast ook indirect voor alle partijen die bouwproducten leveren die effect hebben op de energieprestatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verplichte energieprestatieniveaus voor nieuwbouw • Renovatieplicht: voor bestaande gebouwen met een slechte energieprestatie.; • Bevorderen hernieuwbare energiebronnen voor verwarmen en koelen. • Digitale gebouwspoorstenen: met energieprestaties en op termijn CO₂-emissie van het gebouw. • Focus op whole life carbon, de CO₂-uitstoot over alle levensfasen van het gebouw. 	<p>In 2026 moet de EPBD IV worden geïmplementeerd per lidstaat. De uitwerking is aan de verschillende lidstaten.</p> <p>Verder lezen: Europese Richtlijn energieprestatie van gebouwen EPBD IV De DGBC geeft ook verdere toelichting: EPBD IV verklaard: het uitfasen van slechte energielabels per 2030 - Dutch Green Building Council</p>

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Focus op whole life carbon, en toepassing van hernieuwbare energie
Rethink	✓	Voor het benodigde energiegebruik en opwekkingsmiddelen
Lange levensduur	✓	Relevant voor de impact over de totale levensduur
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid		
Rapportage	✓	Rapportageverplichting voor de energieprestatie (energielabel) en op termijn whole life carbon.

MPG, milieuprestatie gebouwen

De Milieu Prestatie Gebouwen (MPG) is een Nederlandse methode die de milieueffecten van bouwwerken beoordeelt over de totale levenscyclus. MPG wordt uitgedrukt in '€ milieukosten indicator per m2 BVO per jaar'.. MPG stelt ontwerpers en bouwers in staat om de milieu-impact van hun keuzes te kwantificeren en te minimaliseren. Er geldt een maximale MPG-score voor nieuwe gebouwen.

Voor wie?

De MPG is relevant voor architecten, projectontwikkelaars, aannemers, beleidsmakers en investeerders. Nieuwe bouwwerken moeten voldoen aan de MPG-eis, of aan bovenwettelijke eisen/ ambities van de opdrachtgever.

Voor bouwtoeleveranciers is het gunstig om in de 'Nationale Milieudatabase' te staan met een milieuverklaring. Dit levert mogelijk concurrentievoordeel.

Voor de GWW stellen opdrachtgevers zoals Rijkswaterstaat 'MKI, Milieukosten-indicator' eisen aan nieuwe projecten. Dit is vergelijkbaar met de MPG.

Voor wat?

- Milieuprestatie van bouwwerken
- Stimulering milieudata van bouwproducten
- Op basis van LCA
- Woningbouw
- Utiliteitsbouw
- Het [BBL](#) stelt de MPG-eis

Operationeel energie- en waterverbruik is geen onderdeel van de MPG.

Wanneer? tijdlijn

De MPG wordt in 2025 aangescherpt. Ook worden de milieuindicatoren voor de MPG per 2025 geharmoniseerd met Europese LCA-indicatoren.

Op termijn kunnen we aanvullende eisen verwachten op de milieuprestatie van renovaties,

Verder lezen: [Milieuprestatie van bouwwerken | Stichting NMD](#)

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Grote invloed op de MPG-resultaten.
Rethink	✓	MPG gaat om de milieu-impact van het gebouw, teruggerekend naar MKI / M2 BVO / jaar.
Lange levensduur	✓	Relevant voor bouwproducten om vervangingen te voorkomen in MPG-berekeningen. Voor bouwwerken geldt een vaste levensduur.
Onderhouden en repareren	✓	Relevant voor levensduurverlenging van bouwproducten.
Mogelijkheid tot upgraden	✓	Relevant voor levensduurverlenging van bouwproducten.
Hergebruik	✓	Relevant voor baten in de einde levensfase van het bouwwerk/ bouwproduct
Refurbishment en remanufacturing	✓	Relevant voor baten in de einde levensfase van het bouwwerk/ bouwproduct
Recyclebaarheid	✓	Relevant voor baten in de einde levensfase van het bouwwerk/ bouwproduct
Rapportage	✓	De MPG is onderdeel van de bouwvergunning

BENG, Bijna Energie Neutrale Gebouwen

Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) is een Nederlandse norm die vereist dat nieuwe gebouwen zeer energiezuinig zijn en gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen. De BENG is de Nederlandse implementatie van de EPBD.

Voor wie?

Vastgoedbezitters, gebouweigenaren, projectontwikkelaars, overheidsinstanties en bouwbedrijven

Daarnaast ook indirect voor alle partijen die bouwproducten leveren die effect hebben op de energieprestatie.

Voor wat?

- **Verplichte energieprestatieniveaus** voor nieuwbouw
 - Maximale energiebehoefte (kWh/m²)
 - Maximaal aandeel primair fossiel energiegebruik.
 - Verplicht minimaal aandeel hernieuwbare energieopwekking
- De BENG gaat alleen om de energieprestatie van een gebouw. Milieueffecten van materiaalgebruik van het gebouw zijn hier geen onderdeel van.

Wanneer? tijdlijn

De BENG en onderliggende norm (NTA 8800) zal in 2025 worden herzien om aan te sluiten bij de EPBD IV. Als onderdeel hiervan zal er een whole life carbon onderdeel worden toegevoegd waarmee de CO₂-emissie uit de toegepaste materialen en het operationele energiegebruik samen worden meegenomen.

Verder lezen: [Energieprestatie - BENG](#)

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Voor de isolatiewaarde van een woning
Rethink	✓	Voor het benodigde energiegebruik en opwekkingsmiddelen
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid		
Rapportage	✓	Rapportageverplichting voor de energieprestatie (energielabel) als onderdeel van de bouwvergunning

LEVEL(S) Europees framework voor duurzame gebouwen

Level(s) is een geharmoniseerd Europees framework voor het beoordelen en rapporteren van de duurzaamheidsprestaties van gebouwen. Level(s) biedt een uitgebreid systeem om verbeteringen te meten en te ondersteunen, van ontwerp tot einde levensduur. Het kan worden toegepast op zowel woongebouwen als kantoren.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdstip
<p>Beleidsmakers en overheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Level(s) biedt een framework voor het ontwikkelen van regelgeving en beleid dat duurzaamheid in de gebouwde omgeving bevordert. <p>Projectontwikkelaars</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relevant voor meten duurzaamheid van bouwproject en het stellen van ambities. <p>Architecten en ontwerpers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor integratie van duurzame en circulaire principes vanaf het ontwerpproces. 	<p>Binnen Level(s) worden duurzaamheidsindicatoren beschouwen over de gehele levenscyclus van het gebouw. Het gaat om de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broeikasgasemissies (CO2) - Materiaalgebruik en circulariteit - Watergebruik - Gezondheid en comfort - Klimaatadaptie - Levenscyclus kosten en waarde <p>Er zijn drie 'levels' van diepgang voor de evaluatie binnen het framework.</p>	<p>Het Level(s) framework is in 2020 gelanceerd en vrijwillig toepasbaar. Verschillende landen passen het framework toe voor de duurzaamheidsevaluatie van gebouwen.</p> <p>In Nederland wordt het Level(s) framework beperkt toegepast. De MPG en BENG zijn wel verplicht bij alle nieuwe gebouwen.</p> <p>Verder lezen: Level(s) - European Commission</p>

Thema's in wetgeving	Toelichting
<p>Grondstoffen en productie</p> <p>Rethink</p> <p>Lange levensduur</p> <p>Onderhouden en repareren</p> <p>Mogelijkheid tot upgraden</p> <p>Hergebruik</p> <p>Refurbishment en remanufacturing</p> <p>Recyclebaarheid</p> <p>Rapportage</p>	<p>Het Level(s) framework biedt een evaluatie- en rapportagekader voor de duurzaamheid van gebouwen. Dit framework beschouwt de volledige levenscyclus van een gebouw en daarom zijn alle duurzaamheidsthema's van belang. Level(s) geeft geen grenswaarden voor de uitkomsten van de evaluatie. Opdrachtgevers kunnen wel inhoudelijke sturing geven op de resultaten uit Level(s).</p> <p>In Nederland wordt het Level(s) framework beperkt toegepast. De MPG en BENG zijn wel verplicht bij alle nieuwe gebouwen.</p>

EU-Taxonomy

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem voor het bepalen van welke activiteiten als groen worden beschouwd, gebaseerd op zes 'klimaatdoelen', waaronder het beperken van- en aanpassen aan klimaatverandering. Voor financiering van de bouwsector zijn er specifieke EU-Taxonomy eisen.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdstip
<ul style="list-style-type: none"> - Financiële sector, voor het aanwijzen van groene activiteiten en rapportage - Bouw- en vastgoedpartijen, bij groene financiering in projecten <p>Partijen die moeten rapporteren over EU-Taxonomy zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partijen die vallen onder de NFDR (>500 medewerkers, omzet/ balans grenswaarden) - Partijen die vallen onder de SFDR - Partijen die vallen onder de CSRD <p>Voor deze partijen is rapportage verplicht, het is niet verplicht om te voldoen aan de EU-Taxonomy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In aanmerking komen voor groene financiering. • Bekend staan als een groen bedrijf. • Deel uitmaken van een groen fonds of investering. <p>De volgende klimaatdoelen zijn relevant voor de bouw:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mitigatie van klimaatverandering; 2. Adaptatie aan klimaatverandering 4. Transitie naar een circulaire economie <p>Zowel relevant voor nieuwbouw als bestaande gebouwen</p>	<p>Van toepassing, wordt komende jaren uitgebreid.</p> <p>Verder lezen: De DGBC heeft een handreiking EU-Taxonomy beschikbaar gesteld specifiek voor de bouwsector: Handreiking EU Taxonomie</p> <p>EU: EU taxonomy for sustainable activities - European Commission</p>
Thema's in wetgeving	Toelichting	
Grondstoffen en productie Rethink Lange levensduur Onderhouden en repareren Mogelijkheid tot upgraden Hergebruik Refurbishment en remanufacturing Recyclebaarheid Rapportage	<p>De EU-taxonomie stimuleert het gebruik van circulaire grondstoffen, innovatieve ontwerpstrategieën en verlengt de levensduur van gebouwen door onderhoud en reparatie te bevorderen. Bovendien moedigt de taxonomie flexibele ontwerpen aan die upgrades en hergebruik van materialen mogelijk maken, evenals refurbishment en remanufacturing om afval te verminderen.</p> <p>Daarnaast stelt de taxonomie grenswaarden aan specifieke punten binnen deze thema's, die moeten worden gehaald om een activiteit als groen te kunnen aanmerken.</p>	

CRMA, Critical Raw Materials Act

De Critical Raw Materials act stuurt op de waarborging van beschikbaarheid van kritieke grondstoffen die essentieel zijn voor de Europese economie. Hierbij gaat het om materialen voor onder andere hernieuwbare energie, elektronica, luchtvaart en defensie.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdlijn
<p>De CRM is relevant voor alle partijen die te maken hebben met kritieke grondstoffen in hun waardeketen. Hieronder vallen onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producten van duurzame energie en technologie • Elektronica gerelateerde industrie • Defensie en luchtvaart • Beleidsmakers • Leveranciers en importeurs 	<p>30 kritieke materialen zijn geïdentificeerd voor CRM, onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lithium, aluminium, silicium, koper, zeldzame aardmetalen. <p>De Act heeft ook betrekking op thema's zoals diversificatie van importen en verbetering van circulariteit.</p> <p>Bedrijven moeten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inzichtelijk (gaan) maken welke kritieke materialen er worden gebruikt binnen hun producten. • strategieën ontwikkelen om risico's omtrent de kritieke materialen te mitigeren, efficiëntie stimuleren. • zijn verplicht zich te houden aan verantwoorde inkooppraktijken 	<p>De CRM-act is aangenomen. Deze wordt in de komende jaren geïmplementeerd.</p> <p>EU: Critical Raw Materials Act - European Commission</p>

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	Sturing op circulair grondstoffengebruik van kritieke materialen. Sturing op lokale productie en recycling binnen de EU.
Rethink	✓	Stimulering van efficiënt gebruik van kritieke materialen
Lange levensduur	✓	Ter preventie van afval en gebruik van nieuwe grondstoffen
Onderhouden en repareren	✓	Ter preventie van afval en gebruik van nieuwe grondstoffen
Mogelijkheid tot upgraden	✓	Ter preventie van afval en gebruik van nieuwe grondstoffen
Hergebruik	✓	Ter preventie van afval en gebruik van nieuwe grondstoffen
Refurbishment en remanufacturing	✓	Ter preventie van afval en gebruik van nieuwe grondstoffen
Recyclebaarheid	✓	Sturing op recycling van kritieke materialen binnen Europa
Rapportage	✓	EU lidstaten moeten rapporteren op CRM vanaf 2026. Bedrijven moeten inzichtelijk maken welke kritieke materialen worden toegepast in producten.

DPP, Digital Product Passport

Het digitale productpaspoort is onderdeel van onder andere de ESPR en het CPR en zal op termijn vrijwel alle producten gaan gelden die verkocht worden binnen de EU. Het digitale productpaspoort bevordert transparantie in producten en stimuleert de mogelijkheden voor reparatie, hergebruik en recycling.

Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdelijk
<ul style="list-style-type: none"> - Producten - Verkopers - Reperateurs - Circulaire materiaalverwerkers (reparatie/ hergebruik/ recycling) - Consumenten 	<p>Er is nog geen geharmoniseerd framework voor het DPP. De volgende thema's zullen een plaats krijgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Productinformatie en eigenschappen • Informatie over materialen (samenstelling en herkomst) • Informatie over reparatie en reserve onderdelen • Milieu-impact van het product • Richtlijnen voor afvalverwerking/ hergebruik/ recycling 	<p>Voor batterijen is het DPP verplicht vanuit de Battery regulation. Het DPP zal voor andere productgroepen volgen in de komen jaren.</p>

Thema's in wetgeving		Toelichting
Grondstoffen en productie		
Rethink		
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren	✓	DPP biedt transparantie die waardevol kan zijn voor onderhoud en reparatie
Mogelijkheid tot upgraden	✓	DPP biedt transparantie die waardevol kan zijn voor opwaardeerbaarheid
Hergebruik	✓	DPP biedt transparantie die waardevol kan zijn voor hergebruik
Refurbishment en remanufacturing	✓	DPP biedt transparantie die waardevol kan zijn voor refurbishment en remanufacturing
Recyclebaarheid	✓	DPP biedt transparantie om hoogwaardige recycling te stimuleren.
Rapportage	✓	DPP is een rapportagevorm

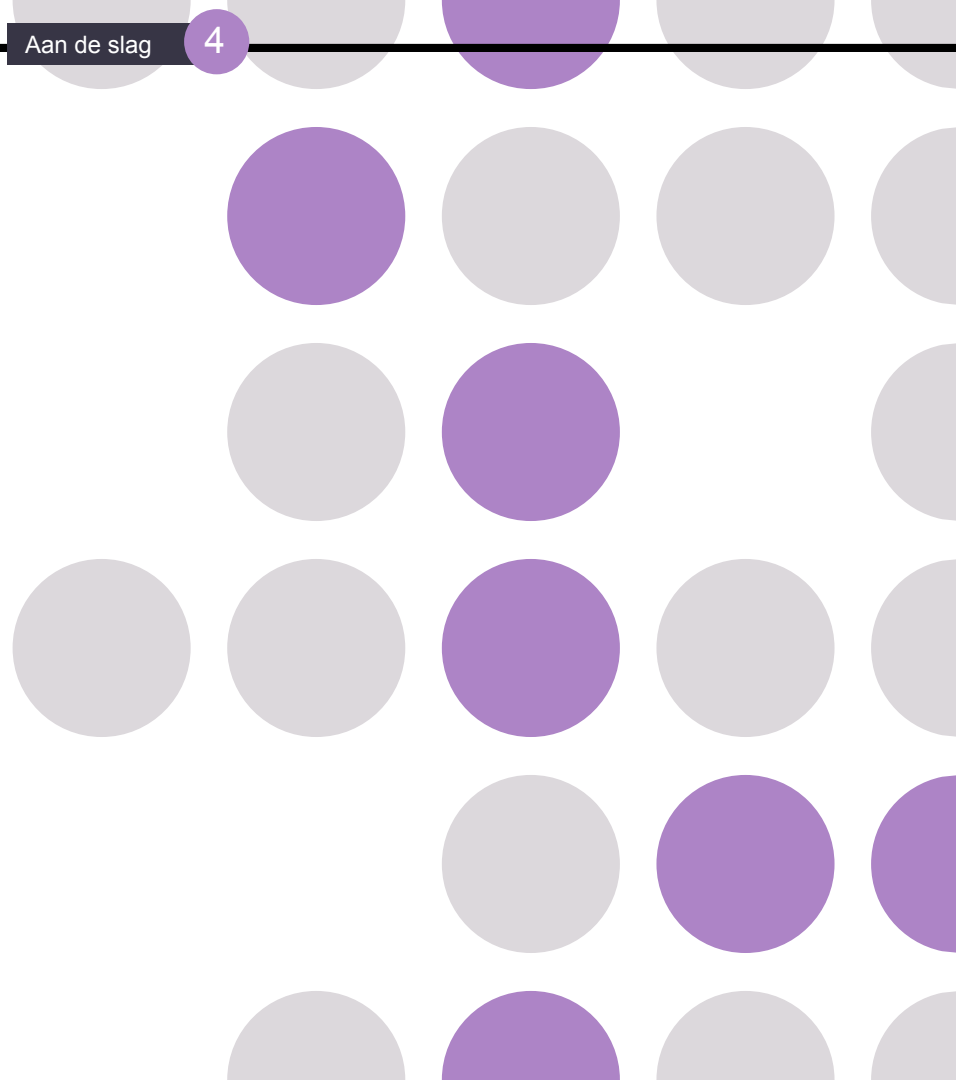
CBAM, Carbon Border Adjustment Mechanism

Het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) is een beleidsinstrument van de EU dat is ontworpen om eerlijke concurrentie te waarborgen tussen EU-producten en geïmporteerde producten en CO₂-uitstoot te beperken. Het mechanisme legt een koolstofheffing op aan importeurs van bepaalde koolstofintensieve producten om ervoor te zorgen dat deze voldoen aan de milieunormen van de EU.

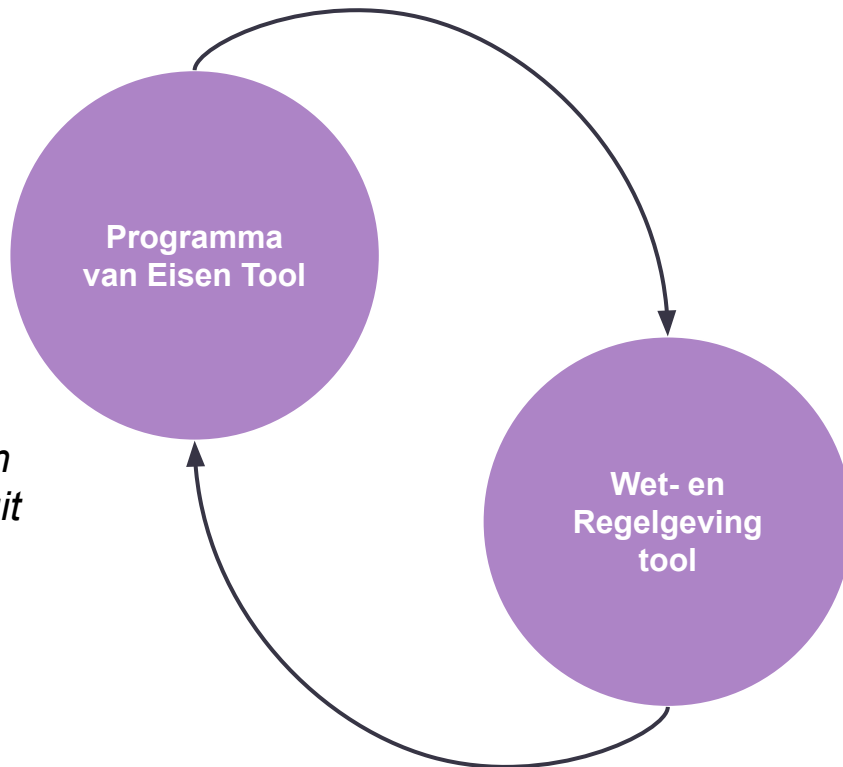
Voor wie?	Voor wat?	Wanneer? tijdstip
<ul style="list-style-type: none"> • Europese bedrijven (maakindustrie) die koolstofintensieve producten importeren. • Producenten van buiten de EU van deze producten. • EU-lidstaten en beleidsmakers. 	<p>Voor toelevering van koolstofintensieve producten aan de Europese markt moeten koolstofemissie-certificaten worden aangeschaft.</p> <p>Het CBAM bevordert een level playing field voor leveranciers van binnen en buiten de EU voor levering aan de EU.</p>	<p>2023: start implementatiefase 2026: volledige invoer van het CBAM.</p> <p>Verder lezen Carbon Border Adjustment Mechanism - European Commission</p>

Thema's in wetgeving	Relevante fase(s)	Toelichting
Grondstoffen en productie	✓	CO ₂ -heffing op importeren van koolstofintensieve producten van buiten de EU
Rethink		
Lange levensduur		
Onderhouden en repareren		
Mogelijkheid tot upgraden		
Hergebruik		
Refurbishment en remanufacturing		
Recyclebaarheid		
Rapportage		

Aan de slag!

Wetgeving & PvE

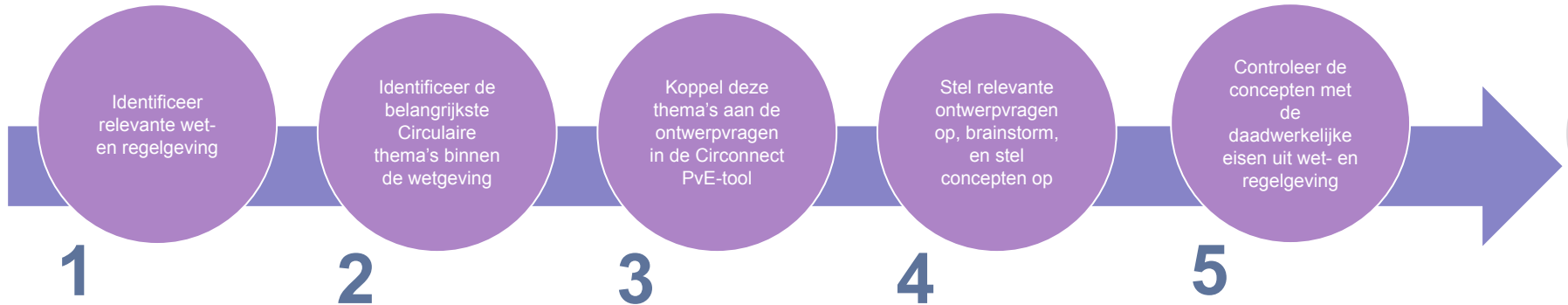
Gebruik de wet- en regelgeving om de juiste thema's voor het programma van eisen te identificeren

Gebruik de Programma van Eisen tool om de thema's uit wetgeving te vertalen naar ontwerp vragen

Toepassen van deze tool voor ontwerp vragen

De Gids Circulaire Wet- en Regelgeving kan concreet worden gebruikt om relevante ontwerp vragen te identificeren. In onderdeel 4, verdieping per transitie-agenda kan je identificeren welke wet- en regelgeving relevant is voor jouw productcategorie. Vervolgens vind je bij de verschillende wetgevingen de meest relevante circulaire thema's. Deze thema's komen ook terug in het Circonnect Circulair Filter Programma van Eisen. Gebruik deze PvE tool om relevante ontwerp vragen op te stellen voor de verdere conceptontwikkeling. De uiteindelijke concepten kan je toetsen met de daadwerkelijke wetteksten waar beschikbaar.

In veel gevallen zijn er nog geen concrete eisen op gebied van circulariteit. Door in je ontwerp vragen al na te denken over de relevante (toekomstige) thema's vanuit wetgeving ben je voorbereid op het moment wanneer verdere eisen worden gepubliceerd.

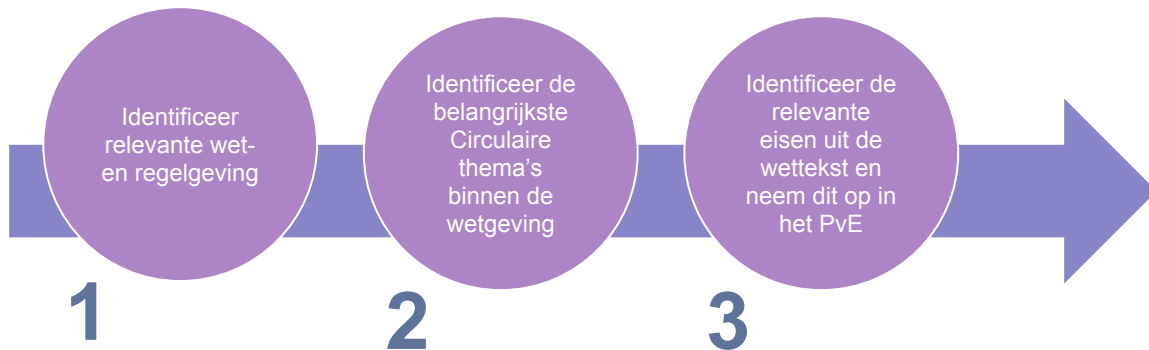
Circonnect Circulair Filter Programma van Eisen:

[Circulair Filter PvE Tool \(getlearnworlds.com\)](https://getlearnworlds.com)

Toepassing voor Programma van Eisen

De Gids Circulaire Wet- en Regelgeving kan concreet worden gebruikt om relevante ontwerp vragen te identificeren. In onderdeel 4, verdieping per transitie-agenda kan je identificeren welke wet- en regelgeving relevant is voor jouw productcategorie. Vervolgens vind je bij de verschillende wetgevingen de meest relevante circulaire thema's. Deze thema's komen ook terug in het Circonnet Circular Filter Programma van Eisen. Gebruik deze PvE tool om relevante ontwerp vragen en eisen op te stellen voor de verdere conceptontwikkeling. Waar er al concrete wetteksten beschikbaar zijn kunnen deze gebruikt worden voor het programma van eisen.

Voor programma van eisen

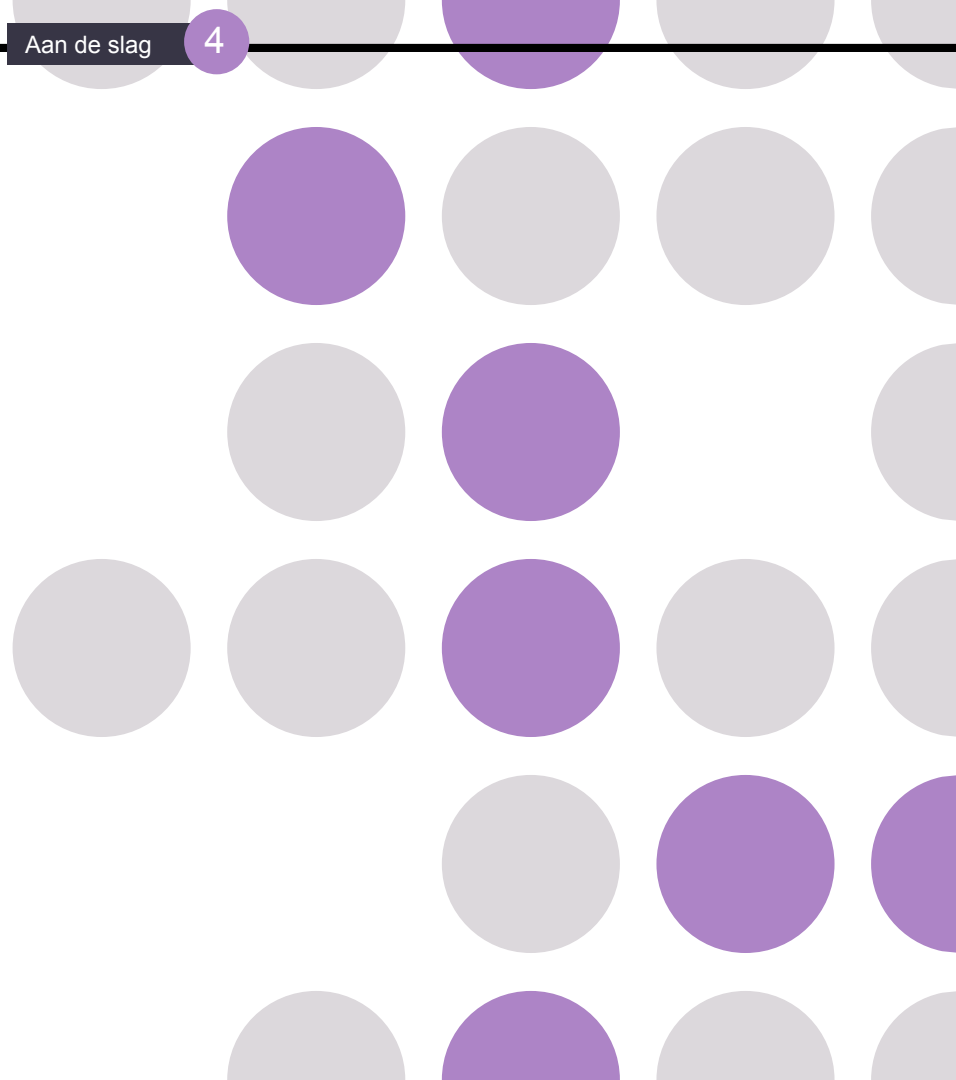

Circonnet Circulair Filter Programma van Eisen:

[Circulair Filter PvE Tool \(getlearnworlds.com\)](https://getlearnworlds.com)

Werkvorm 1: Van wetgeving tot ontwerp vragen

Gebruik de tool om relevante wetgeving voor jouw dienst of product te identificeren.

Werkvorm 1: Van wetgeving tot ontwerp vragen (15 min)

Stap 1: Verken de wetgeving via deze tool

Gebruik de slides voor elke transitieagenda om te ontdekken welke typen wetgeving relevant zijn voor jouw situatie. Vanuit de overzichten per transitieagenda kun je eenvoudig doorklikken naar de specifieke pagina's van de voor jou belangrijke wetgeving. Elke slide bevat onderwerpen die van toepassing zijn op de desbetreffende wetgeving.

Stap 2: Identificeer relevante thema's

Bekijk de slides per wetgeving om de voor jou relevante thema's te bepalen. Dit helpt je om een helder overzicht te krijgen van de wetgevingseisen die van invloed zijn op jouw product of dienst.

Stap 3: Werk met de Programma van Eisen-tool

Open vervolgens de Programma van Eisen-tool en zoek naar ontwerp vragen die aansluiten bij de wet- en regelgeving die je hebt geïdentificeerd. Noteer vijf ontwerp vragen die jou het meest aanspreken. Je kunt deze vragen ook aanpassen of verder aanvullen naar eigen inzicht.

Relevante Circonnect Tools voor wet- en regelgeving

Bekijk alle Circonnect Tools op Learnworlds: [Circonnect Tools, Learnworlds \(https://circonl.getlearnworlds.com/start\)](https://circonl.getlearnworlds.com/start)

Relevante circonnect tools	Verband met wet- en regelgeving
Programma van Eisen, Circulair Filter PvE Tool	Deze tool helpt met het opstellen van ontwerp vragen aan de hand van de relevante thema's uit wet- en regelgeving.
Milieu-impact Tool	Hiermee benader je de milieu-impact van een product. Deze stap helpt voor het uitvoeren van een uitgebreide LCA-studie. Het uitvoeren van een LCA is onderdeel van de CPR en de ESPR.
Product & Dienst - Tool circulair ontwerp en invloed op gebruikers	Hoe beweeg je klanten/ gebruikers om mee te gaan in circulaire product initiatieven? De tool helpt je om te begrijpen hoe je gebruikersgedrag mee kunt nemen in het ontwerp van jouw circulair product en dienst
Restwaarde tool	Met de Restwaarde Tool kan je op productniveau de hergebruikswaarde en op materiaalniveau de recyclingwaarde berekenen van je product. Naast voldoen aan wetgeving, biedt deze tool handvatten voor de business case bij design for reuse / recycle
Digitaal Product Paspoort	Een digitaal productpaspoort (DPP) bevat productinformatie op gebied van materialisatie, functionaliteit, en mogelijkheden voor circulaire verwerking. Het DPP is onderdeel van ESPR.
CESI Supply Tool	Deze tool is ontworpen voor toeleveranciers om te bepalen of gesprekken over waardecreatie in de keten zinvol zijn en op welke manier deze het beste kunnen worden gevoerd. Deze tool kan helpen om circulaire wetgeving thema's te benaderen voor de Maakindustrie.